

KURYER LITEWSKI

W Wilnie w Poniedziałek dnia 1 Stycznia v. s. 1823 Roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE

WILNO.

W Sobotę dnia 6 stycznia, dana będzie maskarada, w domu W.W. Müllerów w sali redutowey, na dochód Inwalidów. Przedmiot takowy od tutejszey Publiczności, która w podobnych okolicznościach zwykła się zawsze odznaczać, spodziewać się może i teraz licznego zgromadzenia.

Wileńskie Towarzystwo Dobroczynności.

Dzień 21 zeszłego miesiąca, przypominający święto imienia szanownego współfundatora zakładu Dobroczynności wileńskiej, ś. p. Tomasza Wawrzeckiego, Ministra sprawiedliwości Królestwa Polskiego, oznaczony został szczególnym poświęceniem się amatorów muzyki pięci obojey, pragnących uczcić pamiętkę cnotliwego męża, wspaniałym dla cierpiącej ludzkości. J.W. Frankowa Radczyni Stanu, znajoma równie pod względem rzadkiego talentu w muzyce wokalnej, jako i tylokrotnego poświęcenia go na pomoc nieszczęśliwym, z gronem uczniów swoich, i amatorów muzyki, oliarować raczyła wieczór muzyczny na zysk Domu dobroczynności. Zebrana licznie Publiczność do przygotowanej ku temu sali, w domie Cywilnego Gubernatora, słuchała z nayspełniejszym zadowoleniem udoskonalonych w jednych, a rozwijających się w drugich talentów, ku tak szlachetnemu celowi połączonych. Spiewy wszystkie exekwowane były przy fortepiano pod dyrekcją JP. Kapelmajstra Palianiego. JW. Frankowa, JPP. Eliza Balbiani, Barbara i Józefa Rewińskie i Róża Heymanówna po kolei w solach i łącznie w duetach, tercetach, kwartetach i chorach, tudzież JPP Paliani, Czarnocki, Urbanowicz, Gastel, Bramatti i Żyliński, dobranymi głosami wykonywali z rzadką doskonałością dzieła sławnych kompozytorów: Rossiniego, Righiniego, Cimurosa, Nikoliniego, Beauplana i Fioravanti; oprócz tego JP. Hieronim Pomarnacki z pomocą JPP. Pariziniego i Borowskiego trio kompozycyi Baillota na skrzypkach, a JPP. Henryk Römer i Parizini, sonatę na dwóch violoncellach B. Romberga exekwowali. Miejsce spoczynku między pierwszą i drugą częścią koncertu, zajęła deklamacya ody, na cześć Dobroczynności, napisanej, i przez samego autora wystawionej, wśród powszechnych uniesień i oklasków słuchaczy, nad doskonałym wszystkim oddaniem. Szczególniejsze odbierał pochwały głos i metod spiewania J.Panny Balbiani, która dobroczynnym poświęceniem się JW. Frankowej nad jej wydoskonaleniem, wsparta, zbliża się coraz sporszym krokiem do rzędu naysilniejszych śpiewaczek, i niechybnie wszędzie z naysilniejszym ukontentowaniem słyszaną będzie. Nie pierwsza to jest młoda artystka, którey ta Szanowna Dama własney swej pomocy do udoskonalenia się z całym poświęceniem się udzieliła: nie pierwsza, która jej dobroczynne imię z wdzięcznością wspomina. Zysk z tego wieczora, po wytrąceniu wydatków na światło i inne drobniejsze potrzeby, wynosi 450 rubli srebrnych. Za to wsparcie ubogich, Towarzystwo w ich imieniu składa naysilniejsze szanownym amatorom muzyki i hojney Publiczności wileńskiej podziękowanie,

Najajutrz dnia 22 odprawiono się w kaplicy domu Dobroczynności żałobne nabożeństwo, za zmarłych fundatorów i dobroczyńców tego zakładu; szczególniej zaś w tym roku zmarłych: Xcia Platona Zubowa, Hrabiego Tyzenhauza, Starosty Morykoniego, i Maryi z Mirskich Szumskiej. Msza żałobną biskupim obrządkiem celebrował Członek Towarzystwa JW. JX. Biskup Kundziec, po której, stosownem do obchodu i miejsca kazaniem, rozrzewniał i zbudował słuchaczy JX. Nosewicz, kaznodzieja katedralny. Oprócz członków Towarzystwa znajdowali się na tem nabożeństwie JOO. XX. Dymitrowie Czwertyńscy, Hrabiowie Senatorowie Ilinscy, Jenerałowie Wawrzeccy i wielu znamienitych Obywateli.

Ostatnia data gazet sankt-petersburskich jest dnia 23 grudnia r. z.

Podług *Ruskiego Inwalida* z dnia 20 grudnia: CESARZ JEGOMOŚĆ raczył włożyć znaki orderu Swojego, Świętego Jędrzeja, na Króla Jegomości Sardynskiego *Karola Felixa*.

Zmarli z choroby, członek kolegium admirałicy, jenerał major *Szilmarew*, i konstapel 4tey brygady artylleryi morskiej, *Szundiejew*, wykreślają się z listy rang.

Marszałkowie powiatowi gubernii wołyńskiej, *Iucki Podhorecki* i włodzimierski *Prażmowski*, naysilnawie mianowani kawalerami orderu ś. *Anny* 2giey klasy.

Prezydent izby cywilney chersońskiej, radca kolegiálny, *Kartmazow*, przy zupełnem, na własną prośbę, dla słabości zdrowia, uwolnieniu od służby, w nagrodę długiego i chwalebnego jej sprawowania, obdarzony został ze względów Naysilnościwszych pensją dożywotnią po 1375 rubli na rok; a na jego miejsce mianowany prezydentem pomienionej izby, radca kolegiálny, *Czebotarew*, zostający w departamencie dóbr państwa.

Przez Naysilniejszy Ukaz J. C. M. do cywilnego gubernatora kaluzkiego, w miastach powiatowych tey gubernii, ustanowieni zostali policyjni częściowi przystawy i kwartałowi inspektoriowie, z pensją etatową, pierwszym po 300, a drugim po 200 rubli na rok.

Hrabia *Fon der-Osten-Sacken*, jenerał piechoty, wódz naczelny pierwszego wojska, przesyłają ofiarę na pomnik *Demidowa*, w *Jarostawiu* wystawić się mający, w liście do Gubernatora Cywilnego tey gubernii, pisanym z Petersburga d. 31 października, wyraził: „Dowiedziałem się, że w *Jarostawiu* stawiają pomnik zmarłemu *Pawłowi Demidowemu*. Pozwól J. W. P. ażeby i mój kamik był położony w tym pomniku, i racz przyłączone tu na ten cel 500 rubli przesłać, gdzie należy. Inni nasi ziomkowie żyją w obcych krajach, i otaczają się tam ludźmi, którym gorszące mowy pożywienie dają, a pożar przynosi radość. Ale czcigodny nasz *Demidow* szanował pracę swojego oycy, kochał sąsiada i wnukowi zostawił sposobność, bydz, w swojej kolei, pożytecznym synem oyczyzny.“

Z *Dubossar* donoszą: w roku terażniejszym mamy urodzaj wina, tak obfity, że wiadro przedaje się od 4ch do 2ch rub. i 50 kop.

Gazety i dzienniki petersburskie obwieścily prenumeratę na dzieło, w języku francuzkim, w 2ch tomach, pod tytułem *Historya naysilniejszego Cesa-*

rza Napoleona na Rosyą w roku 1812: (Histoire de l'invasion de l'Empereur Napoléon en Russie dans le courant de l'année 1812), przez półkownika *Buturlina*, adjutanta J. C. M. Cena prenumeraty 50 rubli: przyjmuje się w Petersburgu u więgarza *St. Florent*, przy moście kazańskim.

Kurs petersburski dnia 19 grudnia: dukat holenderski nowy 11 r. 20 kop. Zmiana srebra 2 rub. 72 kop. i 2 r. 71½.

Nieustający dochód kommissyi umorzenia długów: 68 assygn. - po - - - 99½
68 brzęcząca moneta - - - 96½
58 takąż - - - - - 82 } procentow

A U S T R Y A.

Umieszczamy dokładniejszą wiadomość o wyjeździe NN. Osob z *Werony*, tudzież o ich przybyciu do *Wenecyi*, tak, jak *Dostrzegacz Austriacki* w Numerach 358, i 360, donosi:

Wiedźń dnia 23 grudnia.

Podług doniesień z *Wenecyi*, Najjaśniejszy nasz Najlaskawszy Cesarz i Najjaśniejsza Cesarzowa Jejmość, d. 14 t. m. z *Werony* wyjechawszy i w *Strą* nocleg odprawiwszy, d. 15 o południu, w pożądanym stanie zdrowia, do *Wenecyi* przybyli, i z największym uniesieniem radości mieszkańców przyjęci zostali.

Najjaśniejszy Cesarz Jegomość Rosyjski, d. 15 zrana *Weronę* opuściwszy i po krótkim zabawieniu w *Padwie*, gdzie Najjaśniejszy Pan osobliwości oglądać raczył, po noclegu w *Strą* d. 16 przybył do *Wenecyi*. Najjaśniejszy i Najmilszyszy nasz Monarcha, wyjeżdżał na spotkanie Najjaśniejszego Gościa do *Fusina*, skąd oba Najjaśniejsi Monarchowie, wjeżdżający do miasta z oznakami najwyższej radości mieszkańców przyjęci zostali.

J. C. K. W. Arcy-Xiążę Wice Król Lombardzko Wenecki, i N. Małżonka Jego, d. 13 wyjechali z *Werony* do *Wenecyi*, dokąd N. Król Jmć Obojey Sycylii już d. 12 po południu przybył.

Kancelarz domu dworu i państwa J. C. K. A. M., Xiążę *Metternich*, wyjechał z *Werony* d. 16 rano, i tegoż wieczora do *Wenecyi* przybył.

Tenie *Dostrzegacz Austriacki* z *Gazety Weneckiej*, datowany d. 18, o przybyciu NN. Osob do tego miasta zawiera: „Dnia 15 grudnia, miasto nasze było szczęśliwie oglądać J. C. M. najlaskawszego Monarchę naszego, po raz czwarty od czasu, jak prowincye weneckie znowu pod jego uszczęśliwiający i dobroczynny powróciły berło. Lubo J. C. M. życzył sobie *incognito* tu przybyć, atoli trudno było zapobiedz, ażeby wielka liczba urzędników i prywatnych osób, po odebraniu tak radośney nawiiny o przybywaniu Monarchy, częścią w swoich gondolach, częścią na miejscu, kędy J. C. M. M. przeczekać mieli, nie pospieszyła na spotkanie. Najjaśniejsi Państwo nocleg mieli z d. 14 na 15 w *Strą*, a 15 rano o godzinie głej ztamtąd się do *Fusina* udali, gdzie wsiedli na gondole i o pierwszej z południa do *Wenecyi* przybyli. Towarzyszyli J. C. M. M. Arcy-Xiążę Wice Król z Małżonką swoją.

Dnia następującego zrana, o godzinie 10, Cesarz Jmć w towarzystwie J. C. W. Arcy-Xiącia Wice-Króla, poprzedzony wielu gondolanami, na których się znajdowali urzędnicy dworu, radcy tajni, szambelani i gwardya szlachecka, jako też od wielkiej liczby pięknie czdabionych gondol, czółnów i innych statków rozmaitego rodzaju i wielkości, udał się do *Fusina*, gdzie powitał Najjaśniejszego Cesarza Jmci Rosyjskiego. Po krótkim spoczynkiem Najjaśniejszych Cesarzów, na brzegu zatoki, w przygotowanym pawilonie, Najjaśniejszy nasz Monarcha zaprosił Wysokiego Gościa na swoje gondole, i oba Cesarze przybyli do *Wenecyi* wpośród gromu dział, ustawionych na otaczających wyspach i okrętach kupieckich, które stały na kotwicach w różnych zatokach. Po jednogodzinney podróży, przybyła okazała eskada do miasta ze strony *Chiata*, majestatycznie wpośród uroczystego odgłosu dzwonów, posuwała się wielkim kanałem, od *ś. Marka* do *Piazzet-*

ta, gdzie NN. Panowie na ląd wysiedli, a przybywszy na plac, na którym cała załoga uszykowana stała, rozkazali jej przeciągać. Po czem Cesarz Jmć odprowadził swego Najjaśniejszego Gościa do pokojow dla Niego przygotowanych, w części krolewskiego pałacu, wychodzącego na *Piazzetta* i na wyspę *ś. Jerzego*. Cesarz Jmć powrócił do swoich pokojow. Wkrótce Najjaśniejszy Cesarz Jmć *Alexander* był z odwiedzinami, naprzd u Cesarza Jmci, potem u Najjaśniejszey Cesarzowey, a później na obiedzie familijnym, na którym się takoz znajdowali Król Jmć obojey Sycylii i J. C. W. Wice Król z Małżonką swoją.

W czasie przejazdu kanałem, ulice i okazałe przyozdobione okna, były pełne widzów, radosnymi okrzykami witających Najjaśniejszych Podróżnych. Piękne niebo, świetność czystych błękitów, jednocząc z pogodą prawdziwey wiosny, zdawały się uprzejmie łączyć do tey wspaniałey i wiecznie pamiętney uroczystości.

O godzinie 8 wieczorem J. C. M. M. Cesarz i Cesarzowa, Najjaśniejszy Cesarz Jmć *Alexander*, w towarzystwie Arcy-Xiącia Wice-Króla i Najjaśniejszey Małżonki Jego, raczyli przytemnością swoją zaszczyć teatr *della Fenice*, na którym grano operę *Il matrimonio segreto*, przez *Cymerosa*. Teatr wspaniale był oświetlony. Powtarzane okrzyki, *Niech żyje!* licznie zgromadzoney publiczności, były dowodem niezmyśloncy radości weneccyanów.

Wenecya dnia 20 grudnia.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Dnia 16 b. m. N. Cesarzowa zwiedziła akademią sztuk pięknych i oglądała będące tam rzeczy. Nazajutrz zrana udał się N. nasz Monarcha z Arcy-Xiąciem Wice Królem do zniszczonego klasztoru *del Frari*, gdzie teraz jest powszechnie archiwum prowincy weneckich. Bawił tam dwie godziny i wchodził w najmniejsze szczegóły tego zakładu, a potem słuchał mszy *ś.* w kościele katedralnym *ś. Marka*; później zaś zwiedził także akademią sztuk pięknych. — N. Cesarz Jmć Rosyjski oglądał zrana osobliwości miasta. Kościół katedralny *ś. Marka*, dawniejszy pałac dózw, *San Giorgio Maggiore*, *Dogana di Mare* i akademią sztuk pięknych, zwrócić uwagę tego Monarchy. Wieczorem d. 17 b. m. oświetlono *Piazzę* i *Piazzetta di S. Marco*, wystawiono oraz towary w *Merceria*, co nader piękny widok czyniło. Około godziny 8 udali się NN. Monarchowie na plac *ś. Marka* i oglądali oświetlenie: przejechali przez *Merceria*, gdzie każdy sklep z właściwą weneccyanom wytwornością i gustem był przyozdobiony, a potem wśród radośnych okrzykow, niezliczonego tłumy ludzi, wrócili do swoich pokojow. Wszędzie panował najlepszy porządek, i żaden nieszczęśliwy przypadek nie przetrwał radości.

Dnia 18 b. m. N. Cesarz Jmć Rosyjski był na nabożeństwie w kościele greckim *ś. Giorgio*, a potem z N. Cesarzem Jmcią Austriackim pojechał do zbrojowni, gdzie oba Monarchowie przeszło 5 godziny bawili i wszystko z uwagą oglądali. Później N. Cesarz Jmć Rosyjski zwiedził kościoły *ś. Giovanni*, *ś. Paulo*, jezuitow, oraz fabrykę towarow szklanych P. *Barbaria*, i fabrykę P. *Ragazzetti*. W ostatniy znajdowało się miasto *Wenecya*, robione wybukła rzeźbą, lecz jeszcze nieukończony. N. Cesarz Jmć Rosyjski raczył zachęcić artystę do ukończenia tego dzieła. — Tymczasem zaś N. Cesarz Jmć Austriacki dawał audyencyą i przyjmował prośby od poddanych swoich. Po południu przyjmował deputacye z miast *Tryestu* i *Trevizo*, i aż do późney nocy dawał audyencyą urzędnikom i prywatnym osobom.

Dnia 19 b. m. N. Cesarz Jmć Austriacki w towarzystwie Arcy-Xiącia Wice Króla zwiedził szpital cywilny, gdzie bawiąc półtóra godziny, wchodził w najmniejsze szczegóły. N. Małżonka Jego zaszczyła obecnością swoją bibliotekę *ś. Marka*. Wieczorem NN. Monarchowie pojechali na koncert, który kommissya dobroczynności pod przewodnictwem Patriarchy weneckiego dawała na teatrze *ś. Benedetto*.

Weronia dnia 20 grudnia.

Król Jmć Pruski powrócił tu dziś, zabawi przez jutro, a dnia 22 b. m. uda się na *Innspruk*, *Salzburg*, *Linz*, *Pragę* i *Drezno* do *Potsdamu* gdzie d. 5 stycznia r. p. stanąć myśli. Xiążęta Pruscy *Wilhelm* i *Karol*, synowie tego Monarchy, którzy w kilka dni po N. Oycu swoim wyjechali z *Neapola*, przybędą do *Berlina* kilku dniami później, aniżeli Król Jmć. (z *Gazety Warszawskiej*).

WŁOCHY.

Od granic włoskich, dnia 14 grudnia.

(z *Gazety Warszawskiej*).

Przed przybyciem N. Cesarza Jmci do *Brescia*, wysłędzono tam kilka *Karbonarow* i uwięziono. W połowie listopada pewny cudzoziemiec ogłosił w *Weronie*, iż chce puścić balon. Zebrał już niemało pieniędzy za pokazywanie swojego aparatu; lecz policya, nie tylko uznała ten aparat za niedostateczny do usługi napowietrzney, ale nawet wysłędziła, iż ów cudzoziemiec jest oszustem i szpiegiem; dla czego osadziła go w więzieniu.

Od granic włoskich d. 16 grudnia. (z teyże gazety.)

Wojna z Turcyą (pisze gazeta berlińska) nabiera podobieństwa do prawdy. Wszakże, jak slychać druga układów ma być jeszcze sprobowana, i tym celem nadzwyczajny pełnomocnik imieniem kongressu, ma się udać do *Stambulu*.

Od granic włoskich dnia 18 grudnia.

(z teyże gazety)

Po wyjeździe Lorda *Strangford* z *Werony*. Xiążę *Mettelnich* odebrał ważne listy, które *Baron Ottersfels* wysłał z *Pera* przez nadzwyczajnego gońca, a które tyczą się nastąpionych w rządzie tureckim odmian po upadku *Haleta Effendego* i jego stronników. Nie wiemy dokładnie treści tych listów; lecz slychać, iż daly powód do długich obrad, i że wyprawiono nadzwyczajnego gońca do *Korfu*, gdzie Lord *Strangford* niejaki czas zabawi, nim poplynie do *Stambulu*. Wręczcie niewątpliwą jest rzeczą, iż Lord *Strangford*, bawiąc w *Weronie*, odebrał nayıpierwicy wiadomość o zaszyłych w *Stambule* odmianach z listu, który do niego pisał radca poselstwa *Chapper*, pozostały w stolicy tureckiej. Natychmiast doniósł o tem przelam innych moearstw: zalecenia więc, jakie odebrał w *Weronie*, byly dane po wiadomym wspomnianym wypadku: nowe zaś listy, które potem nadeszły, sciągac się muszą do późniejszych zdarzeń w *Stambule*.

(z *Kor. Warsz.*) Powtórny rozbiorem chemicznym materyy z *Wezuwiusza* wyrzuconych, okazano w *Neapolu*, że lawa zawierala w sobie srebro i zloto, ale tego ostatniego w daleko mniejszej ilości.

FRANCYA.

Paryż dnia 16 grudnia.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Król mianował generała porucznika, Vice-Hrabiego *Tirlet*, dowódcą korpusu artylleryi wojska zachodnich *Pirenców*, a marszałka polnego, *Barona Berge*, dowódcą artylleryi wojska *Pirenców* wschodnich.

Marszałek *Jules* miał wczora zaszczyt cfiarowania Xięciu *Angoulême* pisma o stronnictwach, a onegdaj marszałek Xiążę *Albifera* (*Souchet*) miał u niego wysłuchanie i bawił blisko trzy godziny.

Generał hiszpański *Alava*, który, jak wiadomo, był dawniey przy sztabie Xięcia *Wellingtona*, odwiedził (jak slychać) tegoż Xięcia w *Weronie*.

Xiążę *Fayet* miał niedawno w kaplicy królewskiej wyborne kazanie o złych xiążkach. W pierwszej części mówił mocno przeciwko dziełom antyreligijnym, a w drugiej przeciwko niemoralnym, gdzie zbił wszystkie czeze pozory, przez które wielu chce usprawiedliwić czytanie tych xiążek, tak właśnie, jak gdyby niemożna było nauczyć się dobrze mówić, nie żyjąc źle. Kazanie to sprawiło mocne wrażenie, wtedy mianowicie, gdy mówca dowodził, iż prawa i rozkazy, które stały się przyczyną całego nieszczęścia Francyi, byly tylko wyrażeniem myśli znajdujących się w pis-

mach filozofów 18 wieku. I dla tego, kiedy rząd okazuje chęć zamknięcia przepaści rewolucyi, powinien zabronić drukowania nanowo tych pism, i rozszerzania się ich po szkołach i chatach wieśniaczych: ponieważ one są przyczyną naszego nieszczęścia. Żadna władza nie powinna się lekac bydź nazbyt surową przeciw rozsiewaczom złych pism. Podobneż zdanie umieścił Pan *Laurentie* w nowém dziele pod napisem *Sprawiedliwość XIX wieku*. Twierdzi on, że jak tylko zaczęto powatpiwać w rzeczach religijnych, zaczęto natychmiast czynić toż samo w materii polityczney.

Dnia 18. Dnia 16 b. m. wyszła tu nowa gazeta pod napisem: *le Regulateur*, która oglosila, iż będzie dla niej zaszczytem nazywać się fanatyczną: jakoż zaraz w pierwszym numerze przewyższyla w zapale *Gazetę Codzienną* i *Białą Chorągiew*. Zabrała ją jednak policya, a tak dziecko to umarło natychmiach po urodzeniu swoim.

Ze względu na namiętności i łatwowierność młodzieży, rząd daje baczość, aby religia i dobre obyczaje mialy pierwszeństwo przed naukami. Zmniejszono znou publicznie szkoły łacińskie, na czem jednak ubodzy uczniowie, celujący talentami i dobrymi postępkami, tracić nie będą.

Paryż dnia 21 grudnia.

(z *Gazety berlińskiej*.)

Xiążę *Wellington* wczora rano o godzinie 5 wyjechał do *Londynu*. Dnia 19 był on jeszcze na wieczorze u P. *Villéle*.

Vice-Hrabia *Chateaubriand*, nasz posł przy dworze londyńskim z *Werony* tu przybył.

Podług listow tu otrzymanych d. 12 b. m. wieczorem: w *Madrycie* panuje naywiększa spokojność i zbija od 2 dni w *Paryżu* krzącącą pogłoskę, jakoby trzey poslowie obcych Mocarstw, *Madryt* opuścili. Król tegoż samego dnia przepędził kilka godzin na przejażdżce i nie doznał zadnego dla siebie ubliżenia, jak tu gloszono, ale z naywiększym uszanowaniem wszędzie był witany.

TURCYA.

Stambuł dnia 25 listopada.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Większa teraz w tutejszey stolicy spokojność panuje; aniżeli przy odejściu ostatniey porzuty. Janczarowie przemogli. Wielka flota turecka poniosła ogromną klęskę pod *Tenedos*, którey rząd nie śmie oglosić.

Stambuł dnia 26 listopada. (z teyże gazety.)

Z niespokojnością oczekujemy tu ostatniego postanowienia kongressu w *Weronie*, i jeżeli nie zajądą pomyslnie okoliczności, trzeba się na wszystko przysposobić. Janczarowie mają teraz wpływ większy niż dawniey, a Sultan jest tylko ich narzędziem. Złożono wielu urzędników, a nawet *Mulleto*; zdaje się atoli, iż tylko cofnienie zmniejszoney ceny pieniędzy zdoła uspokoić umysły. Skarby *Haleta Effendego* rachują do 200 milionów co zapewne jest przesadzonym; bankiera jego, żyda *Heskiel*, brano już na tortury, aby wykazał gdzie są ukryte.

Stambuł dnia 27 listopada. (z teyże gazety.)

Byliśmy tu świadkami nader ważnych wypadków. Odniosłszy janczarowie zwycięztwo nad *Haletem Effendim*, sklonili Sultana do podpisania *Hattiszerifu* do Wielkiego Wezyra, z oświadczeniem, iż odąd jest wolą jego, aby deputowani janczarow znajdowali się na wszystkich obradach o interesach krajowych. Postanowienie to pociągnie za sobą ważne skutki. Mimo wszelkiego ulegania janczarom, ze strony W. Sultana, domagali się jeszcze głowy polubownika jego *Haleta Effendego*, którego pałac zburzyli. Musiał Sultan i na to zezwolić, i wysłał dwóch *Kapidzi Baszów*, aby głowę jego przywiezli, czego janczarowie z niecierpliwością oczekują.

Zdaje się, iż zajęcie *Bagdadu*, będącego przedmurzem Turcyi, nie podpada żadney wątpliwości, tém bardziey, iż *Dostrzeczacz Wschodni* donosi, że d. 20 września persowie byli o kilka mil od tego miasta i prosto ku niemu ciągnęli. Utrata *Bagdadu* byłaby osobliwszym ciosem dla Porty: bo jest jednem z naybogatszych miast Azyi.

Hattiszery W. Sultana do W. Wezyra, powołujący janczarów do Rady Stanu, jest w tej osnowie: „Ciebie Abdullach Basza, obrałem z pomiędzy Wezyrów, abys był następcą Salich Baszy, który dla swojej obojętności i opieszłości w sprawowaniu interesów krajowych, został ukarany. Zbierz twojego ducha: bo bog wie, że niebezpieczeństwo jest wielkiem. Jest więc sultańską moją wolą, aby starszyzna ulemów i janczarów była wzywana do wszystkich interesów Państwa i t. d. Krok ten jest stanowczym w dzisiejszych okolicznościach dla Państwa Otomańskiego.

Stambuł dnia 1 grudnia. (z tejże gazety)

Przybyli tu młodzi Xiąża Stouraza i Ghiki, i mieć będą tytuł Kapi-Kiayas, czyli agentów ojców swoich, Xiążat Multan i Wołoszczyzny, a razem uważani będą jako zakładnicy.

Wystawiono tu na widok publiczny głowę Ismaela Baszy Beja, byłego Baszy Janiny. Obwiniono go, iż suliotów i innych albańczyków poburzył przeciwko Porcie. Był on wielkim nieprzyjacielem zabitego Alego, Baszy Janiny, który dla zglądzenia go ze świata posyłał namówionych ludzi do Stambułu.

Wybuchnęła rewolucya w Tripolis, poczem d. 12 września wojsko tureckie imieniem W. Sultana objęło rządy.

Od granic tureckich d. 12 grudnia. (z tejże gazety.)

Korpus turecki zajmował jeszcze d. 19 listopada stanowisko swoje w okolicach Koryntu, lubo równie liczny korpus grecki, pod dowództwem Kolotroniego, częste z nim stacza bitwy; nie jednak stanowczego nie zaszło. Grecy usypali mocne szanse w stronie północnej między morza; i licznym je wojskiem osadzili, przez co turkom tamując drogę do Liwady, i przeszkadzają im połączyć się z wojskiem Churszyda Baszy.

N I E M C Y.

Od brzegów Menu dnia 21 grudnia.

(z Gazety Warszawskiej.)

Bankier Rothschild kupił wiele złota w Frankfurtie i miastach handlowych niderlandzkich, przez co pieniądże złote bardziej jeszcze poszły w górę.

Listy z Paryża (pisze gazeta berlińska) donoszą o odebranej tam, i w treści ogłoszonej, odpowiedzi Stanów hiszpańskich, na posłane im przełożenie dworu francuzkiego. Rząd hiszpański miał oświadczyć, iż celem zwołania nadzwyczajnych Stanów, jest udoskonalenie dzieła konstytucyj w wszystkich jego częściach, ile po dokładnym zglębieniu i uczynionem doświadczeniu, okaże się tego potrzeba. Dotąd jednak ani z pierwszego, ani z drugiego względu nie okazała się potrzeba ważnych odmian w politycznej konstytucyj krajowej, zaręczyć oraz mogą, iż usiłowania ich dają jedynie do zostawiania w pokoju i zgodzie ze wszystkimi ucywilizowanymi narodami, a zwłaszcza z ościenną Francją, której mądry Monarcha jest połączony związkami przyjaźni i pokrewieństwa z rodziną królewską Hiszpanii. Dodają, iż lubo odpowiedź ta jest bardziej wybiegiem, niż wyraźnym oświadczeniem, nadała jednak przewagę przełożeniom Xięcia Wellingtona i stronnikom pokoju w ministerjum francuzkiem.

W I A D O M O Ś C I N A X N O W S Z E.

Dostrzegacz Austriacki donosi z Wiednia pod 29 grudnia, iż Najjaśniejszy Cesarz Jegomość Rossyjski, d. 22 zrana, wyjechał z Wenecyi, udając się przez Bassano i Trydent do Innsbrucka. NN. Cesarstwo Ichmość Austriaccy, d. 25 zrana wyjechali z Wenecyi przez Treviso do Bassano, Vice Król Jmć Lombardzko Wenecki towarzyszyć będzie NN. Podróżnym do Trydentu, a ztamtąd powróci do Wenecyi. N. Król Jmć Pruski d. 24 przybył do Innsbrucku, a dnia następującego wyjechał przez Salzburg do Berlina.

Podług Kurjera Warszawskiego, przysły już z Werony do Warszawy, kredens i niektóre powozy dworskie.

W e z w a n i e.

1 Jeneralny Prokurator massy funduszów i interesów JO. Xiężniczki Jmci Stefanii Radziwillówny, WW. Benedykta Strażnika, Antoniego Sekretarza, Michała Assesora, Jana Regenta, Alexandra, Alojzego kapitana, Michała Prefekta i Xawerego Sowiecownika Hotowniow, zapozwawszy do Sądu Kommissyi na interessa Radziwillowskie od Rządu ustanowionego, o kontrawencyą dekretowi czewistemu tegoż Sądu, w niezaplaceniu zł. 200 na termin dnia 24 junii roku zeszłego sądzonych, z powodu niewiadomości o miejscu zamieszkania Ichmościow, o takowym w dniu miesiąca grudnia r. 1822 do drzwi sądowych przybitym pozwie, podług art. 37 organizacyi przez gazetę awizuje. Michał Zaleski.

Wolno drukować Eustachy Zabielo Komis. Radz. Komisarz.

1 W Xięgarni Uniwersytetu jest do przedania Kaleidaktikon Divertissement musical pour les amateurs du Forte-Piano renfermant plus de 214 millions de Valses. Pris 1 r. 35 kop.

W e z w a n i e s t r o n.

2. Wyjątek z Dekretu Sądu Ziemińskiego Ptu Borysowskiego w roku 1822 8bra 11 dnia nastającego w sprawie JW. Kazimierza Rodziewicza Podkomorzego Ptu Borysow. z JW. Józefem Moniuszką Chorążym Ptu Borysow. i dalszemi kredytoremi dla trzykrotnej awizacyi w Kurjerze Litewskim przesyłający się. Ponieważ rezolucya Sądu Głównego Mińskiego 2go Departamentu wyrok Sądu niniejszego Taxę i Exdywizyą majątności Skuplina przeznaczający skassowała, o jakowej nie wszystkie strony uprzednio w tej sprawie stawiające wiedzieć mogły, ponieważ śmierć Emeryka Korsaka adwokata od wielu stron w tej sprawie Plenipotenta, czy jest onym wiadoma pewności nie ma, a Artykuł 60 z Rozdziału 4 w takowym zdarzeniu strony na niestanności od przegranej uwalnia, ponieważ awizacya ad casum tylko bywa uprzedziana i oney w Rządzie delacyow prawem zakryślonych a powtarzać się niemogących pomieszczonej nie ma, z tych pobudek Judicium dla ułatwienia wszelkich zayś mogących kwestyow, pilnują się oraz prawa i słuszności, sprawę niniejszą do nastąpić mającey kadencyi s. Trykrołskiej zasuspendowawszy, awizacyą trzykrotną przez Kurjera Litewskiego, kosztem JW. Kazimierza Rodziewicza Podkomorzego, a żeby do niniejszej sprawy stosunek mające strony pod upadkiem na rzeczy w owoczesnym terminie stawały, przesłać determinuje. O zgodność poświadczam. Romuald Stabrowski Regent Ziemi. Ptu Borysow.

Przeadaż Towarow.

Od Wileńskiej Składowey Tamożni ogłasza się, że przyniesy we 3ch terminach, to jest: 1szym 28, 2gim 29 grudnia, a 3cim ostatcznym dnia 2 stycznia 1823 roku przedawać się będą z publicznego targu skonfiskowane 66 postaw różnego koloru sukna, miarą 444 $\frac{1}{2}$ arszynow. Dnia 23 grudnia 1822 r. Zarządzający Fon Smitten.

Za Sekretarza Tytułarny Sowiecownik Multjański

Kurs wileński na asygnaty od dnia 22 grudnia: rubel srebrny 3 rub 78 $\frac{1}{2}$ kop., czerwony złoty nowy r. 11 kop. 54, stary r. 11 kop. 35, imperyal r. 36 kop. 75.

O G Ł O S Z E N I E.

WYSZEDŁ z druku tom pierwszy Słownika Łacińsko-Polskiego, napisanego z porożenia komitetu Filologicznego przy Cesarzkim Wileńskim Uniwersytecie, przez Kanonika Czernieckiego.

Celem ułatwienia nabywania dzieła dla uczonoj Publiczności, ogłosiłem uprzednio iak tylko można najpomierniejszą cenę prenumeraty; lecz gdy dzieło, w ciągu druku, przez Autora powiększonym i zubożonym zostało, widzę się też iak zmuszonym powiększyć prenumeraty cenę, którą teraz ostatecznie oznaczyć mogę, mając zawsze wzgląd na pomierność i na korzyść prenumerujących, iako tych którzy opłacając z góry, zasilają przedsiębiercę druku. Pomierność tę każdy bezstronny uzna, kiedy obiętość dzieła rozważyć zechce.

Dzieło jest in 4to, będzie się składać z dwóch tomów. Tom pierwszy zawiera arkuszy 97. od A—L. Całe dzieło 200. Arkuszy. Cena tomu pierwszego dla prenumerujących na białym papierze Rubli srebr. 2. na ordynaryynym rubel 1. kop. 20. Taż sama cena i tomu drugiego. Prenumeratorowie miejscowi nie są obowiązani płacić z góry na tom drugi, lecz dopiero przy jego odebraniu.

Tom drugi już się drukuje, i z powodu załatwionych niektórych przeszkod w drukarni X.X. Missyongarów, nierównie prędzey wyidzie z druku.

Wyszły także z druku.

Krótkie opisanie starożytności Rossyjskich czyli Obraz życia, Zwyczajów, Rządu, Edukacyi, Praw, Religii i stanu wojennego dawnych Rossyjan, przez Gabryela Uspeńskiego Profesora Charkowskiego, a przełożone i skrócone z Rossyjskiego przez Hlebowicza Kand. Filozofii. 2. Tomy. in 8vo. 90. kop. sr.

Myologia, czyli nauka o muskułach ciała ludzkiego, przez Profesora Pelikana in 4to Rub. Srebr. 1.

Tablice Myologiczne. in 4to. — — 2.

Grammatyka języka Polskiego przez Maximiliana Jakubowicza ułożona. in 8vo. 50. kop. srebr.

(Składnia i pisownia przez tegoż nieco późniey z druku wyida.)

Następne dzieła mam w komisii.

Zbiór 24. portretow Familii Cesarskiej; pod tytułem. Collection de Vingt—Quatre Portraits de la Famille Impériale. peinte par H. Benner, qui a obtenu de Sa Majeste l'Empereur la permission de faire graver ces Portraits. Rub. srebr. 24.

Carte de la Partie Européenne de l'Empire de Russie avec l'indication des chemins de poste. ainsi que des douanes frontières et de la repartition actuelle en gouvernements et districts nouvellement revue et corrigée en 1818. Rubli assygn. 15.

Почтовой Карманной атласъ изъ 41 каршы, вновь исправленный и пополненный въ 1820 году. на тонкой почтовой бумагѣ. Rub. assygn. 15.

Карта Чернаго моря на Россійскомъ языкѣ на 2 лиспахъ на Александрійской бумагѣ. R. as. 6.

Онаяжъ на Французкомъ языкѣ. R. as. 8.

Подробная карта Россіи, сочиненная въ 1805 году изъ 114 листовъ есшполяца, полный вземпларъ на веленовой бумагѣ. R. as. 125.

Карта Молдавіи, Валахія и Бессарабіи на 21 лиспахъ на Английской бумагѣ, вновь исправленная въ 1820 году. R. as. 25.

Учебная книга Россійской Словесности, или избранныя мѣста изъ рускихъ сочиненій и переводовъ въ стихахъ и прозѣ, съ присовокупленіемъ крашкихъ правилъ риторикѣ и пишики, и исшоріи Россійской словесности, пзданныя Николаемъ Греземъ, 4. части. въ С. Пешербургѣ. 1820 го. R. as. 25.

Karta Okolic Wilna, (z polskiemu napisani) R. as. 10.

Fryderyk Moritz.

Wilno

d. 20 Czerwca 1825.

232

